

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΠΗΓΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ
ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

Τὸ Ἐχῶ, τὸ Γινώσκω καὶ τὸ Δύναμαι εἶναι αἱ τρεῖς μεγάλαι πηγαὶ τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, ἀπὸ τοῦ ὑπερτάτου τῶν βασιλέων μέχρι τοῦ ἐσχάτου τῶν ἰδιωτῶν.

Τὸ Ἐχῶ, συνιστᾷ τὰ πλούτη.

Τὸ Δύναμαι, τὴν δύναμιν.

Τὸ Γινώσκω, τὰς γνώσεις.

Τὰ πλούτη εἶναι διαφορῶν εἰδῶν, δηλαδὴ ἀκίνητα ἢ κινητὰ, δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ, ὑλικά ἢ αὔλα, ὁρατὰ ἢ ἀόρατα, ἢ καὶ συνίστανται εἰς κεφάλαια ἢ εἰσοδήματα. Οὕτως ἡ ἰδιοκτησία τῆς γῆς, ὁ οἶκος, τὰ κοιμήλια, τὰ μεγαλοπρεπῆ σκεύη, τὰ παντὸς εἶδους συναλλάγματα, κτλ. εἶναι ἀναμφιβόλως πλούτη. Ἀλλὰ καὶ ὅποιον δήποτε ἐπάγγελμα ἢ τέχνη βάνουσος, ἡ ὑγεία, ἡ διαγωγή εἶναι ὁμοίως ἀληθῆ πλούτη. Ἡ διαφορὰ δὲ μόνον εἶναι ὅτι τὰ κοινὰ ταῦτα πλούτη δὲν δύνανται νὰ ἀνταλλαχθῶσιν. Οὕτως ὁ ξυλουργὸς παρέχει μὲν εἰς τοὺς ἄλλους τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του κρατεῖ ὅμως εἰς ἑαυτὸν τὴν εἰς τὴν τέχνην ἰκανότητα του, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὴν ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ τὴν παραχωρήσῃ εἰς ἕτερον ὡς ὁ ἰδιοκτῆτης ἀπαλλοτριούται ἀπὸ τὸ κτῆμά του. Οὕτω χιλιάδες ὑποκειμένων ἤθελον πληρώσει μυριάδας χρημάτων διὰ νὰ ἀγοράσωσι τὴν ὑγείαν ἢ τὴν δύναμιν ἑνὸς ὁποῖος περιπλανᾶται ἀνυπόδητος εἰς τὰς λεωφόρους, τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαρίστως ἤθελε τοὺς πωλήσει οὗτος, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα του, ἂν ἢ πώλησις αὐτῆς ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἐκ δύο ἐπίσης ἰκανῶν τεχνιτῶν καὶ ἐξ ἴσου πληρονομένων, ὁ εἰς ζῆ ἀνέτως, ἢ γίνεται πλούσιος, ὁ δ' ἄλλος ὑπάρχει εἰς τὴν ἀθλιότητα. Διότι ὁ εἰς ἔχει διαγωγήν, πηγὴν ἀνεξίτηλητον πλούτου! καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἔχει. Ἡ δὲ διαγωγή αὕτη συνίσταται εἰς τὰ δύο ταῦτα, α. εἰς τὸ νὰ ἐργαζώμεθα, καὶ β. εἰς τὸ νὰ οἰκομῶμεν. Ὅποιος ἐργάζεται χωρὶς νὰ οἰκονομῇ, ὅποιος οἰκονομεῖ χωρὶς νὰ ἐργάζεται, ἔχει μόνον τὸ ἥμισυ τῆς ἀρετῆς τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν Διαγωγήν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δ' ἴδομεν ὅτι τὰ πλούτη εἶναι διαφορῶν εἰδῶν. Ἐπιμένως δ' ὅποιος ἔχει ἐπάγγελμά τι, ποτὲ δὲν θέλει εἶσθαι πτωχὸς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχη καὶ διαγωγήν, ἥτιον νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ οἰκονομῇ.

Πολυτεχνίτης καὶ ἔρημος, εἶναι κοινὴ παροιμία ἐφαρμοζομένη εἰς τοὺς ὅσοι ἐπαγγέλλονται πολλὰς τέχνας, ἀτελῶς γνωρίζοντες αὐτάς. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ὁ ἔχων δύο ἢ τρία εἶδη πλούτου, γίνεται καὶ πλουσιώτερος.

Ὁ στοιχειοθέτης παραδ. χάρ. τῆς τυπογραφίας ὁ ὁποῖος γνωρίζει καὶ τὴν τέχνην τοῦ βιβλιοδέτου, ἔχει κατὰ τὴν παροιμίαν δύο χορδὰς εἰς τὸ τόξον του. Ὁ ζῶν ἀπὸ κανονικόν τι εἰσόδημα, ἢ ἀπὸ τόκους τῶν χρημάτων του, καθίσταται πλουσιώτερος ἂν ἐπαγγέλληται καὶ ἔργον τι. Ὁ τραπεζίτης ὁ ὁποῖος συμμετέχει εἰς ἀτμοπλοίων λόγ. χάρ. ἢ σιδηροδρόμων ἐπιχειρήσεις καθίσταται πλουσιώτερος τοῦ ἀπλοῦ τραπεζίτου.

Τὸ αὐτὸ δὲ λέγομεν καὶ περὶ τῆς δυνάμεως. Καὶ αἱ δυνάμεις εἶναι διαφορῶν εἰδῶν καὶ βαθμῶν. Ὁ πατήρ ἔχει δύναμιν ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του, ἢ γυνὴ ἔχει δύναμιν ἐπὶ τοῦ συζύγου της, ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ στρατιώτου, ὁ δανειστὴς ἐπὶ τῶν χρεωστῶν του, ὁ διδάσκαλος ἐπὶ τῶν μαθητῶν του, ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν ὑπηκόων του. Καὶ τὰ ἠθικὰ δ' ἀντικείμενα καὶ ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι δυνάμεις τὰς ὁποίας ἔχει τις εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἢ ἄλλοι ἔχουσιν ἐπ' αὐτοῦ. Ἐπομένως δὲ καὶ ὅποιος ἔχει πολλὰς ὁμοῦ δυνάμεις εἶναι καὶ δυνατώτερος. Οὕτως ὁ οἰκογενειάρχης παρ. χάρ. ὁ ὁποῖος ἔχει καλὸν χαρακτήρα, διαγωγὴν ἀμειπτον κτλ. ἔχει πλειοτέραν δύναμιν παρὰ τὸν ἔχοντα τὴν συνήθη νόμιμον δύναμιν τοῦ οἰκογενειάρχου.

Τὸ αὐτὸ δὲ θεωρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν γνώσεων. Ἡ γνώσις δὲν εἶναι μία, ἀλλὰ διαφορῶν εἰδῶν, καὶ ἐπομένως ὅποιος γνωρίζει πλειότερα πράγματα, ἔχει καὶ πλειότερας γνώσεις. Σημειοῦμεν δὲ μόνον ὅτι ὁποιουδήποτε εἶδους ἢ βαθμοῦ γνώσις τὴν σήμερον εἶναι τὸ εὐκολώτερον μέσον τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ τις πλούτη καὶ νὰ γίνῃ καὶ δυνατὸς.

Ὁ περίφημος μηχανικὸς τῆς Ἀγγλίας Βάτ, ἐγεννήθη μὲ μέγα πνεῦμα, ἐγνώριζεν ἐντελῶς τὰς ἐλαστικὰς ιδιότητας (τὴν δύναμιν) τοῦ ἀτμοῦ καὶ ἐφευρε τὸν τρόπον νὰ τὰς ἐφαρμώσῃ, νὰ κατασκευάσῃ δηλ. ἀτμομηχανάς. Ἀπέθανε δ' ὑπέρπλουτος, καὶ μέγας καὶ πολὺς εἰς τὴν πατρίδα του.

Ὁ Ναπολέων, λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ εἶχε γνώσιν μεγάλην πολέμου. Μὲ τὴν γνώσιν δὲ ταύτην κατέστη κύριος τῆς Εὐρώπης ἀπάσης. Ε.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ

ΘΑΝΕΙΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

(ἐκ τῆς Ἀρχαιολογίας.)

Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὅταν ἐβλεπον ὅτι φίλος ἢ συγγενὴς των ἐπνεε τὰ λείψθια, ἐκρέμων πρὸ τῶν θυρῶν τῆς οἰκίας των κλάδους Ράμνου ἢ Δάφνης, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Λαέρτιος. (1)

(1) Ὅρα τὸν βίον Βίανος τοῦ Βορουθενίτου.